

СЛАВЯНИНИ

ГОДИНА IV.

Русчукъ 22 Септември 1882.

БРЮЙ 22

Излиза два пѣти въ седмицата вѣска:
Срѣда и Събота.
Цѣна:
За година . . . 5 ср. рубли прѣм.
За шестъ месеци 3 ср. рубли . . .

Сичко, което се отнася до вѣстника, надписва се направо до
Т. Х. Станчевъ въ Русчукъ.
Печатени шеса не се приематъ.
Ражкопие назадъ се не връщатъ.

За Обявления се заплаща:

За вѣски редъ при пръвѣ пѣтъ 20 стот.
За " " " " вторий пѣтъ 10 "

ДАНЪКА ЗА ЛОЗИЯТА.

Дневния въпросъ съ когото се занимава по настоящемъ нашата работна класа, особено сиромашта е данъка за лозята, петъ лева на дюномъ. Този именно данъкъ последнитѣ двѣ седмици, навѣрно е принудилъ мнозина да заематъ въ заемъ пари, за да го исплатятъ; той е принудилъ мнозина бѣдни хорица да си продаждатъ на кръчмаритѣ гроздето съ една писка цѣна, прѣди да го обержатъ, той е накаралъ мнозина да си обержатъ лозето съ копници, а не съ поставъ, за когото се изисква тескере, съ една рѣчь на данъка за лозята, трѣбва, да се обърне сериозно внимание и отъ самото правителство, понеже практиката показва че е голѣмъ, че не може да се исплати и при него лозаря ненамира никаква смѣтка.

Сичкитѣ държави се трудятъ и грижатъ за развитието и успѣха на мѣстнитѣ произведения, на вѣждъ са улесняватъ мѣстнитѣ производства и занимания, защото отъ тѣхъ произлиза най-голѣма облага и за народа и за държавата, следователно и въ насъ правителството е поне морално задължено, да създава и подкрепя това правило още повѣче, че ние сме млада държава, лишена отъ вѣскакви искусства, занаяти, фабрики и занимания. Една голѣма частъ отъ нашата работна класа се занимава съ лозарството, както и съ земледѣлието, овзи който работи цѣло лѣто нѣколко дюноми лозя, той отъ тѣхъ очаква, да си искара не само годишната прехрана на къщата, но още отъ тѣхъ да се облече и заплати данъка си на правителството.

Извѣстно е, че прѣди двѣ години въ насъ лозята се раздѣлихъ на два класа отъ Народното Събрание, като имъ се наложи данъкъ на дюномъ по 5 и 4 лева, този данъкъ се видѣ още тогасъ на народа за голѣмъ, а и практиката го показва, че дѣйствително е повѣче отъ колкото трѣбва да е. Не стига само това, но той се иска въ онова врѣме, когато бѣдния лозаръ, има най-голѣма нужда отъ пари, да си обере лозията, да плати на берачи и др. и др. Незнаемъ да ли е на вѣждъ тѣй, нѣ въ Русчукъ на пр. ако нѣкой не си е заплатилъ данъка за лозията и непритежава свободенъ билетъ, той не може да отиде да си обере лозията, защото се запира на портитѣ и не му се позволява да мине. Друго щѣше да бѣде, ако този данъкъ се събираше, както се събиратъ другитѣ данъци на части и отъ врѣме на врѣме, тогасъ той можеше да се види по-легкъ на населението. Ако единъ лозаръ има 10 дюнома лозя, той трѣбва да заплати 50 лева, той ще ги заплати ако ги има, но ако ги нѣма, какво трѣбва да прави? За да ги има, трѣбва да му се позволи свободно да си обере плода на лозето, да го продаде и да земе пари, ето защо не трѣбва да се прави никакво затруднение на насъ-

леннето, при обиранието на лозията.

Въ турското врѣме се плащаше дюномъ парасъ по три гроша, послѣ се мѣрене виното въ когото го имаше и слѣдъ като оставахъ по 200 оки безъ мито, оцѣнявахъ му оката и земахъ на % осемъ, тѣй щото съразмѣрно твърдѣ малко са плащаше, но за да се избѣгнатъ тия мѣчнотии и разноски за чиповници и др. и др. ако се обложихъ лозията съ единъ данъкъ отъ 3 лева на дюномъ, вѣрваме че населението ще остане благодарно, при това и повече хора ще се занимаватъ съ лозарство. Нѣкой може да каже, че който не иска или не може да си заплати, нека си продаде лозето или да го напусти, на това ние не сме съгласни, защото колкото повѣче земя се обработва, толкова и по-голѣма полза ще има и за държавната каса и за населението. Сички трѣбва да гледаме да се обработва, колкото е възможно една по-голѣма частъ земя, защото тя е злато, въ нежъ е богатството, особено за нашия народъ; казахме, че ние нѣмаме отъ какво да се прехранваме, нѣмаме фабрики, въ които да работятъ по 200 души ежедневно, нѣмаме други искусства, освѣнъ земя, тя е единствената наша фабрика, отъ нежъ са поддържа и правителство и войска и народа, ако и тя не са обработва, ний нѣма да имаме съ какво да се прихранваме. Ето защо прѣди сичко трѣбва да се обърне най-сериозно внимание на земята, като се улесни нейното обработване и насърчи работната класа да работи по-голѣма частъ земя.

IV.

Изборитѣ за окръжнитѣ съвѣти.

За да бѣде нѣкой избираемъ за членъ на окръжния съвѣтъ, изисква се да има 30 години, да знае да чете и да пише, да бѣде привързанъ на окръга чрезъ мѣстожителството си или чрезъ личнитѣ си имущества (чл. 65.)

Не се приематъ въ състава на окръжния съвѣтъ членовѣ на Държавния Съвѣтъ, които могатъ да бѣждатъ викани да учѣняватъ дѣйствиата на окръжнитѣ съвѣти; окръжнитѣ управители и околийскитѣ началници, лицата които служатъ на Държавата или на окръжнитѣ управления се заплаща. Не могатъ да бѣждатъ тоже избрани свѣщенникитѣ и общинскитѣ учители, за да не страдатъ редовнитѣ имъ длѣжности и за да не загубятъ уважението на населението, чрезъ стѣжковенитѣ, които могатъ да се случатъ въ окръжнитѣ съвѣти.

Най-сетѣ не съ избираеми и лицата, които иматъ съ окръжното управление връзки на подчиненостъ или на личенъ интересъ (чл. 65), по причинитѣ, които изложихъ по горѣ, като говорихъ за общинскитѣ съвѣти.

Могатъ да влѣзжтъ въ състава на окръжнитѣ съвѣти народнитѣ представители, на които длѣжността е периодическа, а не административна; кметовѣ и тѣхнитѣ помощници, които дѣйствуватъ вече при изборитѣ и на които административната опитностъ може да бѣде полезна (чл. 69),

Окръжния съвѣтъ е съставенъ отъ петнадесетъ члена. Той трѣбва да се назначава за по дълго врѣме отъ колкото общинскитѣ управления, защото неговото вѣдомство е по обширно и по трудно (чл. 68). Тия съвѣти не трѣбва да са дезорганизираны чрезъ допълнителни избори (чл. 69), особено за това, че членовѣ на съвѣтитѣ, като се избиратъ въ централния градъ отъ всичкитѣ гласни на окръга, представляватъ

вѣскави цѣлото окръжие, и че отътветствието на нѣколко члена не лишава окръга отъ представители въ тия съвѣти. Освѣнъ това, не е праведно да се безпокоятъ всичкитѣ избиратели отъ единъ окръгъ за това, че едно или двѣ мѣста съ били опразднени (чл. 74),

По горѣ се разясни, че първостепеннитѣ избиратели трѣбва да бѣждатъ навредъ съставени на група отъ 50 души избиратели за да избержатъ гласнитѣ.

Членовѣ 70, 71, 72, 73, 74 и 75 се отнасятъ за свикването на избирателитѣ.

Извѣстни съ вече всичкитѣ преимущества, които има едно бюро предварително съставено (чл. 76). Понеже общинитѣ не располагатъ съ достаточни срѣдства нужно бѣше за изборитѣ на общинскитѣ управления да се вземне бюрото изъ помежду само общинско управление, на което състава се подновява. Тука, при изборитѣ, които ставатъ въ главния градъ на окръга, същата нужда не се явява: за тѣхъ е предпочитателно да се състави бюрото отъ лица, които не принадлежатъ на общинското управление. То трѣбва да се състави отъ двама съдници и отъ трима избирателни чиновници, които да не съ членове на окръжнитѣ съвѣти. По тия начинъ въ бюрото болшинството ще се състави отъ избрани лица.

Членовѣ 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84 и 87 излагатъ по кой начинъ става гласоподаването.

По причина на важността на изборитѣ, изисква се щото бюлетинитѣ да бѣждатъ написани съ ръка. Единъ безкниженъ избирателъ може да се взмава по мжно отъ тогози, комуто той се е доверилъ да му напише бюлетина, отъ колкото отъ тогози, който му подава написанъ бюлетинъ (чл. 79).

Голѣмото число избиратели, което въ нѣкои окръжи може да се доближи до 1000 души и значителното число на кандидатитѣ (15) изискватъ щото за тия избори да се назначатъ и пребротели (чл. 83). Правото да назначава таква пребротели се предоставя на бюрото, което и ще отговаря за дѣйствиата имъ. По този начинъ ще да се избѣгнатъ препирнитѣ и шумѣтъ, които непрѣмнно ще да послѣдватъ, ако провѣрителитѣ се избираха отъ случайно присѣтствующитѣ избиратели въ селата на изборитѣ и които могатъ да се случатъ едно твърдѣ малко число отъ цѣлото тѣло избиратели.

Членовѣ 85 и 86 се отнасятъ до протокола, съчинението на който е опредѣленъ тѣй, щото да може да се състави отъ длѣжностнитѣ лица, каквато и да е мѣстната опитностъ.

Изборитѣ на окръжнитѣ съвѣти, като се извършатъ правилно, се поднасятъ на утвърдението на висшата власть (чл. 88).

Противъ тѣхъ могатъ да се правятъ заявления или отъ окръжния управителъ, като представителъ на администрацията, или отъ едно число избиратели, не по малко отъ 5 души (чл. 89), за да би по този начинъ изборитѣ да не съ играчка на лични фантазии.

Заявленията ще се подаватъ въ окръжния съдъ, въ който, при разгледването на заявления не трѣбва да засѣдава председателя, който е присѣтствувалъ въ избирателното бюро.

Разбирателството на дѣлото ще става публично и словесно, както това се върши обикновенно въ съдилищата.

Ако въ главния градъ на окръга, при изборитѣ на окръжния съвѣтъ, съ станали достоточно важни неправилности, то изборитѣ ще може да се касира.

Ако неправилноститѣ съ станали въ общинитѣ и при избирането на гласнитѣ (чл. 90), съдѣтъ ще може да унищожи избора само, ако неправилно избранитѣ гласни съставляватъ болшинството, сиречь, ако числото на тия неправилно избрани гласни е доста голѣмо, за да може да измѣни станлия изборъ, като се прибавятъ тѣхнитѣ гласове до гласовѣтъ получени отъ другитѣ кандидати.

V.

Изборитѣ за народнитѣ представители.

Народнитѣ представители се избиратъ по списъчно гласуване както и членовѣ на окръжнитѣ съвѣти, въ главния градъ на окръга.

Понеже народний представителъ не представлява интереситѣ нито на едно село, нито на единъ градъ, нито даже на единъ окръгъ, а представлява волята на цѣлий народъ, излично е мисля да се дава една капитална важностъ на количеството на населението, ко-

ето го избира; за това и се постави въ закона, да се земе за основа за числото на представителитъ числото на околитъ въ вѣнски окръгъ, сиречъ административното дѣление на страната. Общеприето правило е, да се вземе за основа на дѣйствиата, по всичките влонове на управленіето, административното дѣление, и то за да се избѣгаватъ бъркотните и усложненията. За това въ тоя случай, ако да не се бѣше zelo съществуващото административно дѣление и числото на представителитъ да се бѣше опредѣлило по числото на жителитъ, необходимо щѣше да бѣде, за да бѣде то справедливо, да се направи особено териториално дѣление, съ особенни приврѣменни избирателни центрове — обстоятелство, което щеше да бѣде съпразнено съ голѣми мѣстности и нередовности. Осѣвнъ това, като се зема въ тоя случай за основа административното дѣление на територията, депутатитъ отъ единъ окръгъ въ народното събрание добиватъ характера на депутати отъ отдѣлни събрания добиватъ характера на депутати отъ отдѣлни земства, както това съществува въ славянскитѣ народи, и въ тоя случай народното представителство става не едно поддръжане на учреждения отъ народи, които съвършено рѣзличаватъ отъ насъ, но то добива единъ характеръ чисто славянский.

Опредѣленіето числото на депутатитъ по числото на околитъ въ единъ окръгъ, като се разгледа повърхностно, изглежда като че се фаворизиратъ малочисленитѣ околии въ ущърбъ на многочисленитѣ; единъ подобенъ възглядъ обаче е съвършено неоснованъ, защото не всѣка околия избира единъ депутатъ, но гласнитѣ отъ всичките околии, малки и голѣми наедно, избиратъ въ центра на окръга опредѣленото число представители; по тоя начинъ околитѣ съ едно по численостно население даватъ по-много гласни, желанието на които упражнява по голѣмо влияние върху резултата на изборитѣ. Това може да се докаже, като се земе предъ видъ числото на населеніето въ всѣки окръгъ, повече окръжитѣ сѣ раздѣлени почти на всѣкадѣ на околии съразмѣрно съ тѣхното население, сиречъ, по населенитѣ окръзи сѣ подраздѣлени на по голѣмо число околии.

Тѣй като депутатитъ представляватъ цѣлия народъ, нѣма нужда да се произвеждатъ особенни избори, ако би да се случил, щото едно число депутати, помалко отъ третата часть на представителитъ на единъ окръгъ да упраздниятъ мѣстата си; понеже никое мѣсто въ окръга не ще бѣде нацѣрено отъ това упраздняване и защото въ противенъ случай ще е уморително за населеніето да се свикватъ избирателитѣ на цѣлия окръгъ за да избиратъ новъ депутатъ за всѣко мѣсто, което би се опразнило, както това се е правило и повтаряло по нѣколко пѣти до сега.

Могатъ да бѣдѣтъ избрани за народни представители тѣзи, които живѣятъ въ окръга, или притѣжаватъ въ него недвижими имоти и по този начинъ (чл. 93) иматъ една лична връзка съ страната, отъ която тѣ произлизатъ и сѣ тамъ добри познати на населеніето.

Министритѣ могатъ да бѣдѣтъ избрани въ всѣки окръгъ, безъ да се глѣда да ли сѣ тамошни жители или да ли иматъ тамъ недвижими имоти. Известността съ която сѣ свързани тѣхнитѣ длъжности, ги прави достатъчно познати въ цѣлата страна.

Не могатъ да бѣдѣтъ избрани за депутати нито членове на Държавния Сѣвѣтъ, които участвуватъ въ висшето управление, нито сѣдитѣ чиновницитѣ и военитѣ, които като зависятъ отъ Правителството, не могатъ да бѣдѣтъ напълно независими спрямо него; нито финансовитѣ агенти отъ окръжитѣ и отъ общинитѣ, които събиратъ правителствени данъци; нито общинскитѣ чиновници, които служатъ съ заплатата, нито тѣзи на които частнитѣ интереси могатъ да бѣдѣтъ противни на интереситѣ на Държавата (чл. 96 и 97).

Избирами сѣ, напротивъ, лицата, които занимаватъ нѣкоя служба по изборъ, като на пр. членъ на окръженъ сѣвѣтъ, сѣдѣтелъ въ сѣдилище, кметъ и помощникъ на кмета (чл. 64). Това трѣбва толкова повече да се позволи, защото кметоветѣ и тѣхнитѣ помощници могатъ да се замѣняватъ единъ друго въ общината и защото членове на окръжния сѣвѣтъ и сѣдѣтелитѣ на сѣдилищата занимаватъ тѣзи длъжности само периодически и прѣзъ кратко врѣме.

Въ главниятъ градъ на окръжието се намярва едно учреждение изборно, независимо, съвършено способно да състави избирателното бюро на депутатитѣ. Това е постоянната комисия отъ окръжния сѣвѣтъ (чл. 100). Не бѣше удобно щото този сѣвѣтъ да предѣдѣтелствува своитѣ избори. Но колко за изборитѣ на народнитѣ представители нѣма никакво припятствие за да бѣдѣтъ предѣдѣтелствовани отъ него.

Тѣзи мисль е до нѣкадѣ изразена въ 11 членъ отъ закона за избираше представители. Тоя законъ, ако и да недоварва окръжния сѣвѣтъ да предѣдѣтелствува изборитѣ, възлага му длъжността да ги надзирава.

Членове 99 и 101 се занимаватъ съ производството на избора на депутатитѣ, като приспособяватъ сѣщитѣ мѣрки, които се употрѣбляватъ за избора на окръжнитѣ сѣвѣти.

Както за членове на общинскитѣ управления и окръжнитѣ сѣвѣти, тѣй и за народнитѣ представители повѣрки не трѣба да се допускатъ освѣнъ за ония избори, правилността на които би се оспорила. Защото, ако се предостави на самото Събрание правото да прѣвѣрва изборитѣ си, то въ него се развиватъ страститѣ още отъ първий денъ на неговото свикване, и още отъ него денъ се дава поводъ на излишни дебати и губяне врѣме. Неправилноститѣ по изборитѣ на представителитѣ ще могатъ да се оспорватъ, както и ония на другитѣ избори и правото да подига тия оспорвания е дадено на ония лица, които сѣ получили гласове, но по малко отъ колкото е трѣбало за да бѣдѣтъ избрани.

Ако прѣвѣрката на всичките избирателни дѣйстви се възложеше на едно висше и независимо учреждение, освѣнъ Народното Събрание, като на примѣръ на Верховниятъ Кассационенъ Сѣдъ, този Сѣдъ ще да изглѣда като по-горенъ отъ камарата и като че Народното Събрание е зависимо отъ него и въ тоя случай неговитѣ рѣшения ще бѣдѣтъ повече политически отъ колкото сѣдебни.

Памѣтването на Верховниятъ Кассационенъ Сѣдъ, напротивъ, се оправдава напълно, ако вмѣсто да се простира върху всичките избори, то би се ограничило само върху тѣзи, които му се поднесѣтъ отъ интересующитѣ се лица. Въ този случай има нѣкъ и сѣдебно разбирателство.

Въ държавитѣ, които започватъ свои политически животъ, Народнитѣ Събрания трѣба повече да сѣ камари за организаторска дѣятелностъ, отъ колкото събрания за политически борби и частни интереси. За да се постигне тая цѣль, необходимо е тия събрания да се предѣдѣтелствуватъ отъ лица съ миролюбиви стрѣмления, съ патриотизмъ и съ желание да се работи въ полза на страната. По тая причина и на основание даденитѣ отъ Великото Народно Събрание пълномощия, предѣдѣтеля и двамата Подпредѣдѣтели на Народното Събрание ще се назначаватъ отъ НЕГОВО ВИСОЧЕСТВО изъ между избранитѣ представители.

Свишовското Събрание е предвидѣло за бѣдѣще едно Велико Народно Събрание. Но то не го е подчинило на никаква особена избирателна система. То е оставило слѣдователно НЕГОВО ВИСОЧЕСТВО Бяза да се погрижи и за тѣзи избори, както и за другитѣ; защото тѣ правятъ часть отъ политическитѣ учреждения, създаването на които Свишовското Събрание е повѣрило, безъ никакво ограничение, на Държавния Глава. Видѣ се прочее логично да се приспособи за Великото Народно Събрание сѣщата избирателна система, която се прие и за обикновенното Народно Събрание, съ разликата само че, числото на прѣдставителитѣ за Великото Народно Събрание да бѣде двойно.

VI.

Прѣстѣпления на изборитѣ.

Опредѣленіята на настоящия проектъ за прѣстѣпленията по изборитѣ сѣ направени съ нѣкои малки измѣнения по духа на Глава IV, по сѣщия предмѣтъ, отъ закона за избираше на Народни представители.

Тука се наказватъ по строго тѣжкитѣ прѣстѣпления, на примѣръ за прекъсване изборитѣ чрезъ насилие (чл. 108) или пѣкъ за подбѣлка въ резултата имъ (чл. 108).

Отъ друга страна се показва снисходителностъ за по-легкитѣ прѣстѣпления, които избирателното буйство може да извини и които ще се разглѣдватъ отъ мировитѣ сѣдци (чл. 106 и 107).

Двѣ нови прѣстѣпления сѣ предвидени, на които тоже се налагатъ умѣрени наказания, и които иматъ за цѣль уваженіето на избирателната мѣстностъ (чл. 111) и тѣзи които сѣ наговарени съ названието на тишина (чл. 112).

Много отъ прѣстѣпленията въ предниия законъ сѣ изоставени, като основаючи се на фактове, които не могатъ да се докажатъ и слѣдователно, могатъ да дадѣтъ мѣсто на производни наказания.

Какъ е възможно да се убиятъ за да бѣдѣтъ вмѣнени като прѣстѣпления мнимитѣ *легжливи извѣстия за тайни сръдства, употрѣбени за да влияятъ върху избирателитѣ*.

Това е сѣщото и съ тѣй нарѣченитѣ *агитации* отъ страна на чиновницитѣ, обвинение рѣшително непредѣлено, което може да има нѣкъ противорѣчуци тълкувания.

На прокурорския надзоръ ще да се предостави правото да възбужда прѣстѣпления за прѣстѣпления по

изборитѣ. Това право може да се предостави на пострадавшата отъ прѣстѣпленіето страна. Пострадалитѣ обаче сѣ тѣзи отъ кандидатитѣ, които не сѣ избрани. Да се позволи прочее на всѣки избирателъ да възбужда самъ прѣстѣпванія за прѣстѣпления по изборитѣ, които може би да съществуватъ само въ неговото въображеніе, това би значило да се даде свободенъ ходъ на раздоритѣ и да се поддръжатъ частнитѣ умрази (чл. 114).

На основание на горѣбизложенитѣ мотиви имамъ честь покорно да моля ВАШЕ ВИСОЧЕСТВО да благоволятъ да утвърдите представляемитѣ избирателенъ законъ и да заповѣдате да се тури въ дѣйствиє.

Ако ВАШЕ ВИСОЧЕСТВО одобрявате това мое предложение, то най смиренно моля да благоволятъ да подпишете приложенитѣ тукъ указъ.

Съмъ, Господарю, на ВАШЕ ВИСОЧЕСТВО най покоренъ служителъ и вѣренъ поданикъ.

София 19 Августъ 1882 г.

Врѣменно управляющий Министерството на
Вжтрѣшнитѣ Дѣла Д. Д. Агура.

Едно разяснение на ст. 33 отъ допълненіето къмъ Временитѣ Сѣдебни правила и 924, 925 и 926 отъ Врем Сѣд. Правила.

(Продълженіе отъ брой 20).

Разясненіето на този пунктъ което по горѣ изложихме е твърдѣ ясно изложено и въ Врем. Сѣд. правила, а именно ст. 169, 170 и 171, които показватъ какъ и по какви дѣла и редѣтъ при заявяване пологитѣ. Споредъ горѣказанитѣ ст. става явно, и когато сѣ заяви припирната за подлогъ, слѣдъ като се изслуша прокуроровото заключение (п. 533 ст.) прѣвѣрва се за изслѣждане, а гражданската часть на дѣлото се спира. Споредъ 171 ст. и по тълкуванието на Аненкова при заявяване само съмнение прокурорско заключение не е нужно, а само сѣдѣтъ като се удостовери и слични подписитѣ въобще документа съ други подобни нему разглѣдва го, и то само сръщу документъ отъ когото не зависи рѣшеніе на дѣлото.

Шестий пунктъ, който постановява, щото прокуроровото заключение трѣба да се изслуша въ случай когато сѣ заяви отводъ за отстраненіе на сѣдци, възбужда въ това отношеніе нѣкои недоразумѣния всѣкога или въ всичките случаи сѣдѣтъ е обязанъ да изслуша прокуроровото заключение, тогава койго зема предъ видъ че отвода става сръщу сѣдци. Отъ противоположноститѣ въ това отношеніе на правилата, които сѣ разглѣдватъ въ тая статія съ правилата предвидени въ устава, койго опредѣля въобще порядъка по отвода на сѣдитѣ и редѣтъ какъ сѣ разглѣдватъ и рѣшаватъ сѣдѣтъ, азъ ще дойда до това заключение, че сѣдѣтъ далечъ трѣба да е въ нѣкои случаи отъ изслушване прокуроровото заключение. Въ тѣзи послѣднитѣ правила сѣдѣтъ е ясно освѣтленъ кога и какъ става отвода и кога трѣба при отвода да се изслушва заключение на прокурора; а именно на основаниє ст. 672, може се заклучи че сѣда е обязанъ да изслуша прокуроровото заключение само въ тоя случай, когато отводимия сѣдня възражава сръщу поправенъ отъ страната отводъ, и когато отзивѣтъ на сѣдята, наедно съ прозбата за отвода сѣ разглѣдва отдѣлно прѣзъ закрито заседание, за това защото въ правилата на тая статія е прямо указано, че въ този случай отзивѣтъ на сѣдята по отдѣла се разсѣжда при заключеніето на прокурора; въ правилата на устава какъ да се подава такава жалби и редѣтъ въобще какъ да се разглѣдватъ съвсемъ не е указанъ. Затова азъ полагамамъ, че никакъ во прокурорско заключение си нѣма мѣстото, първо зѣтова, когато сѣ предави прозбата за отводъ сръщу сѣдята и той безъ никакви възражения приеме и сѣ оттегли.

Настоящия пунктъ като разясненъ и у насъ както и въ русскитѣ устава, то и ний нѣма се вчуваме въ никакви разясненія освѣнъ като уважемъ че за таква отводи на сѣдци каквито по горѣ излагахм сѣ предвидени въ ст. ст. 261 264 Вр. сѣд. пр.

Седмий пунктъ отъ ст. 343 отъ русскитѣ гр. закони, ний изоставяме на страна; тѣй като както казахме по горѣ че въ нашата 33 ст. отъ допълн. къмъ Вр. сѣд. пр. е изключена, като таква дѣла, за каквито събѣдиува у насъ сѣ разглѣдватъ въобще у Владитѣтъ, по разводъ и др; като забѣлежимъ само че ст. 926 отъ Вр. сѣд. правила, ни указава, че ако по таква дѣла поникватъ въпроси за имуществовени расправки, тогава вече сѣ зематъ отъ вѣдомството на духовнитѣ сѣдилища и принасятъ въ общитѣ сѣдилища, както и припирни за подлогъ, ако таквизъ сѣ станали причина за него.

Колкото за 8 пунктъ Аненковъ коментаритѣ си ги събира въ една като казва: „Що се отнася до останалитѣ два пункта на 343 ст. които изискватъ заключеніето на прокурора, по дѣла на брачитѣ и законность на браждане, а сѣщо и за прозби за даваниє

свидѣтелство на право сиромашия, то тѣзи пунктове не искатъ чини ми се никакво разяснение, ще забѣлжа само, че по дѣла на брачностъ и законностъ раждане прокуророво заключение трѣба да се изслуша само по тѣзи дѣла по които прокурора се явява самъ страна, той вече дава не заключение, а трѣба да се допусне правдо на състезание и му се представяватъ да сж разяснява равно съ другата страна на процеса.²

Тѣзи сж коментаритѣ на 8 пунктъ, които Аневковъ ни дава, азъ мисля да не сж безъ интересъ за всички ни сждитѣ. По на долу както ще видимъ, той Аневковъ дава едно общо заключение върху ст. 343 съ 8 и пунктъ, които и него извличама като съ еднаква важностъ.

Такива се случаватъ по нашия уставъ, които изискватъ прокурорското заключение. Отъ съвокушното разглеждане на всички случаи, не е мжно да забѣлимъ, че прокуроровото заключение, по самото сжщество на припирната, изискува се само въ случаитѣ указани въ пунктъ 1, 2, 3 и 7 на 343 ст. или пакъ по дѣла въ които участвува качество страна: касационно управление; юридически лица които сжществуватъ по силата на закона; нецѣлноправни лица и отгжтветующитѣ, и най послѣ по дѣла на брачнитѣ и за законностъ на ражданието, въ всички други случаи прокуроровото заключение се изискува или при разрѣшене на частни въпроси изъ дѣла въ които се пораждатъ, като напр. въпросъ за подеждностъ, припирна за подлогъ и жалба за отводъ на сждни, или при рѣшаване въпроси, които се подлежатъ на самостоятелно производство въ порядѣтъ частенъ, като жалби за диване свидѣтелство за бѣдностъ. Необходимо е да се заключи отъ това, че въ тѣзи случаи когато прокуроровото заключение се изискува при рѣшаване на частни въпроси, които се пораждатъ при производството на дѣлата, сждитѣ, по рѣшаване на тѣзи въпроси съ изслушване прокуроровото заключение, не е длженъ да иска прокуроровото заключение, при рѣшаване сжщитѣ дѣла по сжщество, ако само тѣ не сж отнасятъ къмъ категорията на тѣзи дѣла, които изискуватъ прокуроровото заключение по припирнъ въ сжществото. Ако това поажиме и да е вѣрно, то толкова повече възниква въпросъ за това, длженъ ли е сждитѣ, на оваки, по дѣла отъ тая послѣднѣ категория да изслуша прокуроровото заключение и при разрѣшене на всѣкакви частни въпроси, които се пораждатъ отъ дѣлата? Разбира се, че при разрѣшене на тѣзи частни въпроси, по които въобще се изискува заключението на прокурора, сжда е длженъ да изслуша заключение на прокурора; нѣ длженъ ли е сжда да изслуша прокуроровото заключение, при разглеждане, напр. въпроси за отводи и възражения, които сж предявватъ отъ странитѣ отдѣлно отъ обясненията по сжщество на дѣлата? На практика, до колкото ми е дошло сжмъ забѣлжалъ, сжда обикновено е изслушвалъ заключението по прокурора и по частни въпроси, и мене се чини че сжда е длженъ да постѣпва тѣй, и то на това основание че нардко отъ разрѣшенето на частнитѣ въпроси въ тая или въ друга смисълъ зависи и самия исходъ на процеса; по нѣкога постановленето на частно опредѣлене се свршва самото производство на дѣлото, тѣй щото съ частното опредѣлене се отстранява сжществено разрѣшене на дѣлото, а по нѣкога отъ частното опредѣлене зависи разрѣшенето въ тая или друга смисълъ припирнѣ по сжщество.³

И тѣй, ний свршваме разяснението на спомѣнатитѣ по горѣ статии, като мислимъ че сми направили единъ длгъ, каквѣто всѣкий отъ насъ е длженъ да исплаща до волкото умственитѣ му сили позволяватъ. Азъ мисля, че не ще бжде зле, ако всѣки сждия прави такива или други забѣлжки по вѣстницитѣ или пъкъ въпроси, които срѣща при рѣшение на нѣкои дѣлотѣмни и се изискува възбуждане въпросъ. До като той се рѣши отъ надлѣжното мѣсто, не знаемъ колко длго време се минува по нѣкога съ години; за това ще бжде много по добре да се публикуватъ чрѣзъ вѣстницитѣ, да могатъ нѣкой и други да си дадатъ мнѣнието. Отъ друга страна, приважданието на разни статийки ако не може оригиналнъ, ще бжде пакъ добро, защото днесъ за днесъ имаме нужда отъ ръководства.

По добре съ малко, отъ колкото съ нищо, казва пословицата.

«Единъ Сждилъ».

ВОЙСКА ОТЪ ДОБРУДЖА!

Працамъ ви, Г-не Редакторе оригинала и прѣводъ отъ публикацията, чрѣзъ която се обяви на Добруджанци за съставеніе отъ тѣхъ териториална войска каларани и доробанци.

ЕТО ПРЕВОДА:

Романия.

Тулчанска Градска Примария
Публикация.

Закона за организирането на Добруджа чрѣзъ 67-ий членъ установи щото жителитѣ отъ Добруджа ако и нечислени отъ службата на линейна войска въ срокъ на 10 години отъ провъзгласеніето на закона, все таки тѣй ще съставятъ териториални корпуси отъ каларани и доробанци за вътрѣшнитѣ служби на тѣзи частъ на Романия.

Имеючи прѣдъ видъ това и закона за порѣдока на собственостъ въ Добруджа, провъзгласенъ на 31 Мартъ тѣзи година, който прави отъ всѣкой претендентъ на недвижностъ единъ крепостенъ Романинъ почитаемий Министръ на Войната распорѣди да се направи и въ тоя градъ запасна провѣрка, за да служи за организирането на териториална войска въ Добруджа.

Подписаний на основание на адресетъ, на Г-на Прѣфекта на окружието № 7448, публикувамъ чрѣзъ настоящето за знание на жителитѣ отъ града цѣлѣта за направѣнието на една такава проверка, за да не бждѣтъ въведени въ грѣшки отъ опѣзи зложелатели.

За Примаръ А. Валашиоглу

Секретаръ Чейковски

№ 2325

1882 6-й Септемвр.

Велѣдствие на тая публикация зе да са вижда едно движение мѣжду Добруджанското население. Това движение е въ значителностъ, за сега, само мѣжду мусуламанските плѣмена (Турци, Татари, и Цигани) почти по голѣмата частъ отъ тѣхъ са на мнѣние да се изсѣлятъ изъ Добруджа и нѣкои даже зеха да си продаватъ движимите имущества, като добитакъ и пр. и си вадятъ паспортъ за пътувание.

Другите жители вследствие на невиносимите данъци и прѣтеснения и тѣ са на мнѣние и са приготвяватъ да напуснатъ тѣзи страна. Миналата недѣля замгнаха 7 фамилии Немци, протестан. вѣроисповѣдание, изъ селото каталой, Тулчанско окруж. за въ Америка.

Като цѣлѣта на настоящето ми е да ви съобща, че ще са състави териториална Добруджанска войска, мисля не ще да е безинтересно да ви приведа 67 и 68 член. отъ закона за организацията на Добруджа относително тая войска:

ГЛАВА VII.

За военната сила.

Чл. 67. Въ растоание на десетъ години отъ провъзгласеніето на настоящий законъ, въ Добруджа не ще става рекрутация (новобранци) за линейна войска (armata de linie), настоящата наредба не въспира да участвуватъ самоволци.

Въ това десетъ годишно течение, жителитѣ отъ Добруджа ще съставятъ само единъ корпусъ войска териториална (конници и доробанци), опрѣдѣлена за вътрѣшната служба по тая частъ на Романия.

Въ нормалните врѣмена жителите, които ще зематъ участие въ тѣзи войски, не могатъ да са употрѣбаватъ въ служба, освѣнитъ една сѣдмица въ мѣсяца, въ което врѣме тѣ ще са плащатъ и хранятъ спорѣдъ закона на териториалната войска.

Тѣзи войска не може да бжде употрѣблена въпъ отъ Добруджа, освѣнитъ въ случай на война.

Чл. 68. Жителите отъ Добруджа отъ мохамеданско вѣроисповѣдание, ще съставятъ дружини (companii) и ескадрони отдѣлни. Въ тѣхната униформа, която ще са плаща отъ Държавата, ще са съхрани феса и чалмата (turbanul).

Край-брѣжните жители на Дунава и на Черно-море ще бждатъ прѣдпочитени въ службата на Флотилата, която е опрѣдѣлена да улѣснява сношенията на Административните и военните служби на Добруджа.

Принципѣтъ (началото) за отдѣлната служба на мюсюманските житѣли ще са съхрани и въ флотилата.

Сжщия законъ, за организирането на Добруджа, въ отдѣла „за правата на Добруджанските жители“ гласи слѣдующито:

Чл. 3. Всичките жители отъ Добруджа, които до денътъ на 11 Априлий 1877 година, бѣха отомански граждани, ставатъ и са считатъ Романски граждани.

Велѣдствие на това, по моему, незнамъ до колко ще имъ служатъ на нѣкои чуждостранните паспорти, съ които бързатъ да са здобиватъ.

Тулча 18 септем. 1882.

Безпристрастний.

Ловечъ 14 Септем. 1882 год.

Имаме ли евтени и бжрзи сждилища и отговарятъ ли тѣ на най-жизненитѣ нужди на народѣтъ? не пита се учено нѣ патело, нема да говоря нищо за другитѣ сждилища защото не сжмъ ималъ работа съ тѣхъ. Ще кажа само за Ловченското Мирово Сждилище, което по работата си сжмъ посещавалъ много пжти и сжмъ размерялъ диваната му на десно и на лѣво, по цѣли десетки дене съ молба на колени предъ височайшиятъ расленъ, само да ма пусне при сждията за справка на дѣлото си, въ такъвъ случай сжмъ ималъ честъта да сж запозная съ организацията и дѣлата на това сждилище. На вратата има залепено обявление че прозба и справка се допущатъ всеки денъ отъ 12. до 2. часа слѣдъ пладне, бедниятъ селянинъ допалъ отъ, 3—4 часа далечина да ся оплачи, че му ся изяла сеидбата или какво и да е дѣло, чака да доде времето да му ся приемне писменната прозба (защото уена ся не позволява.) Нѣ ето пакъ че му ся не позволява отъ не о-молимиятъ расленитъ, защото сждията отишалъ на обѣдъ и времето минало и тѣй остава за утрента или по другий денъ и слѣдъ нѣколко нахоквания сполучва и дава прощението си, като чака слѣдъ три или шестъ месеци да ся разгѣда дѣлото, ако то и да не тжрпи отлагание, нѣ да оставимъ това защото тѣ сж дребни работи за сждията, нека кажемъ за завѣряваніета на копие документи и сжставяніето на Актове за продажба, което по причина изселяваніето на турцитѣ и продаваніето на имуществата си, има ся най голѣма нужда у населението, тѣй щото като продавачатъ и купувачатъ знаятъ бавността на сждилището и огромните разоски и трудове, мнозина ся принуждаватъ въ уцербъ на хазната и вопреки чл. 524. отъ Вр. Сждебни правила, да продаватъ само съ единъ простъ записъ, та каквото и да би ся случило съ тѣхъ; а ако ли биха пожелали да стане продажбата съгласно съ законѣтъ, то тѣ трѣбва да изгубятъ цѣли три мѣсеци, само до де

внесатъ книгитѣ си за Акта, които състоятъ отъ три поръчителства, за бивнитѣ и настояще земеделческа и сиротски касни, двѣ общ. свидѣтелства, завѣренъ прѣписъ отъ рѣшението или пълномощното прошение и проч. за които като платятъ на харзувалжиятъ 5 рубли за написване и налепатъ 10-12 марки по единъ лѣвъ, занасятъ ги на съдията, който като ги връща по нѣколко пѣти, най послѣ ги приема и безъ да ги състави въ дѣло, захвърля ги въ долапа и чакатъ щастнето си по цѣла година, до гдето най-послѣ ги изядатъ мшкитѣ, или ако сж повикатъ странитѣ да имъ ся състави актъ, то продаватъ си отишелъ, като си зель паритѣ и купувачатъ отъ какъ си изгуби похарчанитѣ пари, остава безъ актъ и ако ся случи да му ся наруши владението на имуществото, казува му ся че той нѣма право надъ това имущество, защото нѣма законенъ актъ. Колкото за завѣрванията, които вмѣсто да ся завератъ на часътъ просителтъ прѣдъставя документа си въ два екземпляра или повече и заедно съ прошеннето ги предава на съдията да ги завѣри, който безъ да опредѣли срокъ, испраца просителя и тогава той просителя обикаля всеки день предъ вратата, за да си земе документа, нъ напразно, защото расилниятъ не допуца безъ прошение и тѣй сега трѣбва за всеко влизание да носи и прошение, тезъ дене ми ся случи да видя повърнати нѣкои актове отъ Севлиевския Окр. Съдъ, съставени отъ преди две години и подписани отъ странитѣ, защото нѣмало, оригинала отъ пълномощното и рѣшението, нъ отъ гдето може да ся достави? Когато продавачтъ или отежтствува или е умрѣлъ, а защо ли съдията когато е съставилъ акта и е приелъ митата, не внимава за не достатъка! Не уже ли е виновенъ куповача да изгуби правото си на владение за немарливостъта на единъ Съдия, това остава да рѣши онзи, комуто е прѣдоставено да раздава правосъдие бжрзо и евтепо. Нека настоящето ми ся не зловиди къмъ когото ся то отнася, защото цѣлата ми не е да нападамъ и клевета кого и да било, нъ да обжрна вниманието на надлежачитѣ лица и мѣста да иматъ предъ видъ както интересътъ на хазната, тѣй и интересътъ на населението, които тѣй скжно плаца на своите правосъдници. А колкото за Ловчан. Мировий Съдия, нека бжде по бжрзичакъ и по внимателенъ къмъ своитѣ обязанности, защото народните интереси въ съдебно отношение, стоятъ по високо отъ неговата непрекосовена воля и нека обжрне вниманието на своятъ капуджи башия (расилецъ) да бжде по учтивъ къмъ нуждающитѣ ся отъ съдиашцето.

Единъ не ученъ патилъ.

!!!

Бѣганието въ насъ изъ Княжество-то въ Источна Румелия, се веде като една мода. При най-малкото приследвание или онеправдание, хайде въ Тракия! Г. Т. Черневъ бивний директоръ на правит. училище въ Силистра, за нѣкакво си приследвание, избѣгалъ въ Тракия, същото казватъ направилъ и отчисления Тутракански Мировий Съдия Василевъ и др. и др. уволнени отъ длъжностъ, незабавно заминаватъ за Тракия, като се извиняватъ, че тукъ нѣмало за тѣхъ прехрана! До колко е оправдателна

постѣпката на тия, които напуцатъ княжеството и отиватъ за Тракия, ний нѣма се простираме тукъ върху тоя въпросъ, защото ако откриемъ истината, нѣма ни служи. въ честь, а ще кажемъ само, че положението на работитѣ до колкото и да е нетърпимо, пакъ петрѣбва да си оставаме отечеството и да търсимъ мѣста спокойни. Страдали сме повѣче, по голѣми мъки сме виждали и пакъ се постоиствувахе надъ правдата, а днесъ за ничтожни причини бѣгаме! Патриотизма не са състои въ бѣганьето, но въ страданията, въ мъкитѣ за отечеството, за народнитѣ права. Ние осждаваме сѣкко, който търпи спокойствие вънъ отъ предѣлитѣ на своето отечество.

Съ указъ подъ № 625, отпущатъ се на Силистренския прокуроръ за идвашето му изъ Руссия до Силистра двѣ хиляди лева!

Г-нъ Р. Радославовъ мировий съдия въ Добричъ, се отчислява, като не-благонадѣждень. Сжция е испълнявалъ тая длъжностъ въ разстояние на 3 год. най-добросъвѣстно и на общо задоволствие. Насѣлението винаги е намирало въ него истинско правосъдие. Като народенъ поборникъ за свобода, лежалъ е изъ Търновскитѣ тъмници, днесъ са отчислява, защото е либералъ.

Говори се, че скоро щѣтъ да излъзе указа за избирание прѣдставители за прѣдстоящото пародно Събрание, което щѣло да стане въ Руссе.

Военния министъръ Г. Генералъ Калбаретъ прѣстигналъ въ София. Наскоро щѣтъ да прѣстигне и Генералъ Соболевъ.

За посрѣщанието на П. В. Сръбския Кралъ въ Русчукъ ставатъ голѣми приготовления и както се говори, той щѣлъ да доде около 6-й н. м. Октомврий.

Пѣтници разказватъ, че лицата които занесли дѣлата на Ескиджумайския окръжеиъ съвѣтъ въ Шуменъ, на 19 того, когато се заврацали изъ Шуменъ за Джумая, биле нападени отъ една шайка разбойници, които като имъ ограбили сичкитѣ вѣщи и съблекли дрѣхитѣ, пуспали ги да си отидатъ.

„Български гласъ“ по видимому още се бои и отъ сѣнката на либералскитѣ агитации, като описва едно стапало събрание въ дома на Г-на Стойчова въ София, той казва: че либералитѣ се боряли, но безъ да излизатъ вънъ отъ табитѣ. Ний знаемъ, че почти никакви агитации отъ либералска страна не сжществуватъ и че по новия законъ, либеритѣ нѣма зематъ никакво участие въ прѣдстоящитѣ избори, нито нѣкъ искатъ съ нѣкого да се борятъ.

Една телеграмма изъ Загребъ извѣстява, че преди нѣколко дни, желѣзницата като минавала съ нѣколко вагони по мѣста на р. Драва, моста се строшилъ и машината съ нѣколко вагони паднали въ рѣката. Издадени имало около 75 военни, а ранени 30. Само послѣднитѣ вагони се задържали на моста и пѣтницитѣ, които биле въ тѣхъ се избавили. Този мостъ билъ дървенъ и мнозина предвиждали, че той лесно може да се строши и да причини нѣкоя пакостъ, върху което като писали и вѣстницитѣ, тогасъ правителството о-

бърнало внимание на тоя мостъ, опредѣлило една комисия отъ инджинери специалисти, които да отидатъ на мѣстото и да испитатъ здравината му. Специалиститѣ разгледали моста и дали заключение, че е здравъ; слѣдъ кратко време моста се строшилъ. Въ този случай, заслужватъ строго наказание специалиститѣ, защото тѣ сж причината да погинатъ толкова хора.

Изъ Цариградъ извѣстяватъ, че Саидъ паша се споразумѣлъ съ грѣцкия посланикъ Кондуриотиса, относително за пограничната размирица. Портата отстъпила на Гърция сичкитѣ четири погранични мѣста, по причина на които се породило сблъскванието.

Изъ Нюоркъ извѣстяватъ, че тамъ въ послѣдньо врѣме падналъ голѣмъ дъждъ, който подавилъ много мѣста въ околността на Нюоркъ, като разрошилъ много мостове; желѣзницитѣ биле прекъснати и въобще имало голѣми повреди.

Изъ Петербургъ извѣстяватъ, че Царя наскоро щѣлъ да посѣти пакъ гр. Москва и че коронасванието щѣло да стане на 28 Септ. по това извѣстие било неоснователно, защото било рѣшено, коронасванието да се отложи за до година.

Министерския съвѣтъ въ Каиръ, издалъ три декрета, по които ще се съставятъ особенни комисии, които да преглѣдатъ виновността на лицата, които сж взѣли участие въ въстанието и слѣдъ това да ги предаватъ на военния съдъ въ Каиръ, Александрия и Тантхъ.

Бегалцитѣ изъ Египетъ, почнали да се възрацатъ пакъ на мѣстата си, за гдѣто биле непрацани съ улеснение.

Портата чрѣзъ една нота, попитала Английското правителство, какви мѣрки мисли да вземе, за излизанието на Английскитѣ трупи изъ Египетъ, понеже не биле тамъ вече нуждни.

ОБЪВЛЕНИЕ.

За въ Бѣленското първоначално училище има нужда отъ една учителка; която господжа или господжица са наема да извърши тѣзи длъжностъ, нека се отнесе до училищното настоятелство за споразумение и то въ най-непродължително врѣме.

Бѣла. 20-ий Септемвр. 1882 г.

ОБЪВЛЕНИЕ.

№ 913

Прокурорскій надзоръ при Руссенскій Окръженъ Съдъ, съ настоящето честь има да обяви за всеобщо знание, че съ строга законна отговорностъ ще ся прислѣдватъ онези лица, които бл сж уемилили да распространяватъ или продаватъ поизвишната са брошура въ този градъ подъ заглавие „Некендеръ бей“

г. Руссе 21 Септемврий 1882 г.

Прокуроръ:

В. И. Райсовъ

Умоляваме Г-да абонатитѣ си, които не сж си заплатили вѣстника, да побрзатъ да си го заплатятъ, защото нуждитѣ сж голѣми.

Реданцията.